

โครงการวิจัยรูปแบบการฟื้นฟูป่าอนุรักษ์เสื่อมสภาพเพื่อสร้างระบบนิเวศ และความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน

พื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดน่านถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นพื้นที่ทำการเกษตรซึ่งส่วนใหญ่ปลูกพืชเศรษฐกิจอายุสั้น การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกต้องเปิดพื้นที่ให้โล่งเตียน ทำให้เกิดดินโคลนถล่ม น้ำป่าไหลหลากและขาดแคลนน้ำ เกิดความเสียหายชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ทำให้ปัญหาดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดน่าน มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดขอบเขตและรูปแบบการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อมิให้มีการบุกรุกพื้นที่เพิ่มเติมและป้องกันปัญหาข้างต้น สำหรับพื้นที่ที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและมีความสำคัญต่อระบบนิเวศจำเป็นต้องดำเนินการฟื้นฟูเพื่อให้มีความสมบูรณ์ดังเดิมและให้ประชาชนได้รับประโยชน์ด้วย

โครงการวิจัยรูปแบบการฟื้นฟูป่าเสื่อมสภาพในอุทยานแห่งชาติศรีน่าน จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและคัดเลือกวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการฟื้นฟูป่าอนุรักษ์เสื่อมสภาพเพื่อสร้างระบบนิเวศให้มีความสมบูรณ์และสร้างแหล่งอาหารให้กับชุมชน โดยการมีส่วนร่วมและได้รับการยอมรับของชุมชน มีระยะเวลาดำเนินโครงการ ๕ ปี เริ่มจากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ สิ้นสุดปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ทำการทดลองรูปแบบการฟื้นฟู ๖ รูปแบบ ได้แก่

๑. การปลูกโดยไม่ต้องปลูก ดำเนินการป้องกันไฟป่า และกำจัดวัชพืชเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตของกล้าไม้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

๒. การปลูกโดยใช้ไม้โตเร็ว ดำเนินการปลูกไม้โตเร็วจำนวน ๕ ชนิด ความหนาแน่น ๒๐๐ ต้น/ไร่

๓. การปลูกโดยใช้ไม้โตเร็วผสมไม้โตช้า ดำเนินการปลูกไม้โตเร็วจำนวน ๕ ชนิด ผสมกับไม้โตช้าจำนวน 5 ชนิด ความหนาแน่น ๒๐๐ ต้น/ไร่

๔. การปลูกเชิงโครงสร้าง ดำเนินการปลูกชนิดไม้ท้องถิ่นจำนวน ๒๐ ชนิด ความหนาแน่น ๔๐๐ ต้น/ไร่

๕. การปลูกแบบผสมผสาน ดำเนินการปลูกชนิดไม้ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชใช้ปลูกฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร ทั้งไม้โตเร็วและไม้โตช้า จำนวน ๑๐ ชนิด ความหนาแน่น ๒๐๐ ต้น/ไร่

๖. การปลูกฟื้นฟูตามแนวพระราชดำริ ดำเนินการโดยอาศัยแนวพระราชดำริ การปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง โดยการปลูกผสมกันระหว่าง ไม้กินได้ ไม้ใช้สอย ไม้พิน จำนวน ๑๐ ชนิด ความหนาแน่น ๒๐๐ ต้น/ไร่

การดำเนินโครงการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้รับรูปแบบที่เหมาะสมในการฟื้นฟูป่าอนุรักษ์เสื่อมสภาพโดยการมีส่วนร่วมและยอมรับของชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การฟื้นฟูป่าต้นน้ำของจังหวัดน่านประสบความสำเร็จรวดเร็วยิ่งขึ้น ป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติที่จะเกิดกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป